

منهج البخاري
في مرويات كتاب المغازي
في صحيحه

إعداد

نهاد محمد حسين العوامرة

المشرف

الأستاذ الدكتور أمين القضاة

قدمت هذه الأطروحة استكمالاً لمتطلبات الحصول على درجة الدكتوراه في

الحديث النبوي الشريف

تعتمد كلية الدراسات العليا
هذه النسخة من الرسالة
التوقيع... التاريخ... ٢٠١٢

كلية الدراسات العليا

الجامعة الاردنية

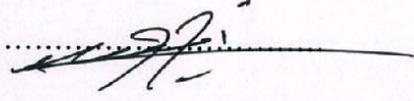
آب ٢٠١٢م

قرار لجنة المناقشة

نوقشت هذه الأطروحة (منهج البخاري في مرويات كتاب المغازي في صحيحه)، وأجيزت بتاريخ ٢٢/٧/٢٠١٢م.

التوقيع

اعضاء لجنة المناقشة

.....


الأستاذ الدكتور امين محمد القضاة، مشرفاً
أستاذ الحديث النبوي الشريف

.....


الأستاذ الدكتور باسم فيصل الجوابرة، عضواً
أستاذ الحديث النبوي الشريف

.....


الدكتور سلطان سند العكايلة، عضواً
أستاذ مشارك- الحديث النبوي الشريف

.....


الأستاذ الدكتور زياد عواد أبو حماد، عضواً
أستاذ الحديث النبوي الشريف (جامعة العلوم الإسلامية)

تعتمد كلية الدراسات العليا
هذه النسخة من الرسالة
التوقيع: التاريخ: ٢٠١٢/٧/٢٢

:

()

:

()

∴

∴ "

∴

∴ "

∴

∴

∴

.....	..
.....	..
.....	..
.....	..
.....	..
.....	..
.....	..
.....	..
.....	..
.....	..
.....	..
.....	..
.....	..
.....	..
.....	..
.....	..
.....	..
.....	..
.....	..
.....	..
.....	..
.....	..

..... :
..... :
..... :
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

..

-
-
-
-
-
-



() (:)

():

(:) (:)

"

"

:

:

(:)

- -

::

١٤٤٠
١٤٤١
١٤٤٢

(

- :

- :

()

(

١٤٤٠

١	٢	٣	٤	٥	٦	٧	٨	٩	١٠	١١	١٢	١٣	١٤	١٥	١٦	١٧	١٨	١٩	٢٠	٢١	٢٢	٢٣	٢٤	٢٥	٢٦	٢٧	٢٨	٢٩	٣٠	٣١	٣٢	٣٣	٣٤	٣٥	٣٦	٣٧	٣٨	٣٩	٤٠	٤١	٤٢	٤٣	٤٤	٤٥	٤٦	٤٧	٤٨	٤٩	٥٠	٥١	٥٢	٥٣	٥٤	٥٥	٥٦	٥٧	٥٨	٥٩	٦٠	٦١	٦٢	٦٣	٦٤	٦٥	٦٦	٦٧	٦٨	٦٩	٧٠	٧١	٧٢	٧٣	٧٤	٧٥	٧٦	٧٧	٧٨	٧٩	٨٠	٨١	٨٢	٨٣	٨٤	٨٥	٨٦	٨٧	٨٨	٨٩	٩٠	٩١	٩٢	٩٣	٩٤	٩٥	٩٦	٩٧	٩٨	٩٩	١٠٠
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

()

:

:

ε

_____:

•

•

•

٦

١

٢

٣

٤

٥

٦

٧

٨

٩

١٠

١١

١٢

١٣

١٤

١٥

١٦

١٧

١٨

١٩

٢٠

٢١

٢٢

٢٣

٢٤

٢٥

٢٦

٢٧

٢٨

٢٩

٣٠

٣١

٣٢

٣٣

٣٤

٣٥

٣٦

٣٧

٣٨

٣٩

٤٠

٤١

٤٢

٤٣

٤٤

٤٥

٤٦

٤٧

٤٨

٤٩

٥٠

٥١

٥٢

٥٣

٥٤

٥٥

٥٦

٥٧

٥٨

٥٩

٦٠

٦١

٦٢

٦٣

٦٤

٦٥

٦٦

٦٧

٦٨

٦٩

٧٠

٧١

٧٢

٧٣

٧٤

٧٥

٧٦

٧٧

٧٨

٧٩

٨٠

٨١

٨٢

٨٣

٨٤

٨٥

٨٦

٨٧

٨٨

٨٩

٩٠

٩١

٩٢

٩٣

٩٤

٩٥

٩٦

٩٧

٩٨

٩٩

١٠٠

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

- / : (:) : (:) (:) (:)

: (:) . / : / - (

سنة
سنة

..

..

.

.

..

.

..

.

∴

" :

"

:

∴

∴

:

:

∴

∴

-

(

∴

:

∴

∴

• • • •

"

"

-

"

"

-

"

:

:

(

)

. /

(

(

...

..

"

..

•

•

:

.

١٣

١٣

١٣

١٣

١٣

١٣

١٣

١٣

١٣

١٣

١٣

١٣

١٣

١٣

(:)

١٣

١٣

(

(

"

"

"

"

(:)

(:)

:

"

"

"

"

"

:

"

.

/

:

.

:

/

.

/

.

(
(
(
(

١٥

١٥

١٥

١٥

١٥

١٥

١٥

١٥

١٥

١٥

...

...

..

..

..

...

.

..

..

..

..

=

..

.

.. / (

.. / (

.. / (

.. / (

" : "

⤴ :

"

⤴ :

" :

" :

:

" :

⤴

⤴

:

" :

.

⤴

"

. / ((

⤴ ..

..

⤴ : ⤴

..

⤴ : ⤴

⤴

⤴ ..

..

"

((

— " :
— " :

" :
— " :
" :

()

" :
" :
" :
— —

()

⋮

· /
· /

· /
· /
· /
· /

.

" :

"

٢٠

:

" :

١٤٣٥

"

١٤٣٥

١٤٣٥

١٤٣٥

"

:

١٤٣٥

١٤٣٥



...

"

.

—

(
(
(

١٠

١١

١٢

١٣

١٤

١٥

١٦

١٧

١٨

١٩

٢٠

٢١

٢٢

٢٣

٢٤

٢٥

٢٦

٢٧

٢٨

٢٩

٣٠

٣١

()

٢٢

.

"

.

٢٣

"

-

-

"

.

"

"

..

..

"

..

..

..

..

..

..

"

..

(

(

(

"

-

:"

"

:"

-

/

(

.. " :

" : "

."

-

-

" ..

." _____

o

- :

. :

. :
- :
- /
:

:

./

(
(
(
(

»:

:

":

»

.

:

»:

»

:

»

":

»

»

....

»

»

»

»

»...

»

:

"

."

":

(-)
/

-

:

:

/ /

-

(
(
(
(

١٤٤٤

١٤٤٤
١٤٤٤

:

(:)
/

-

-

- :

(

٣٤

:

.

"

"

(%)

٣٤

()

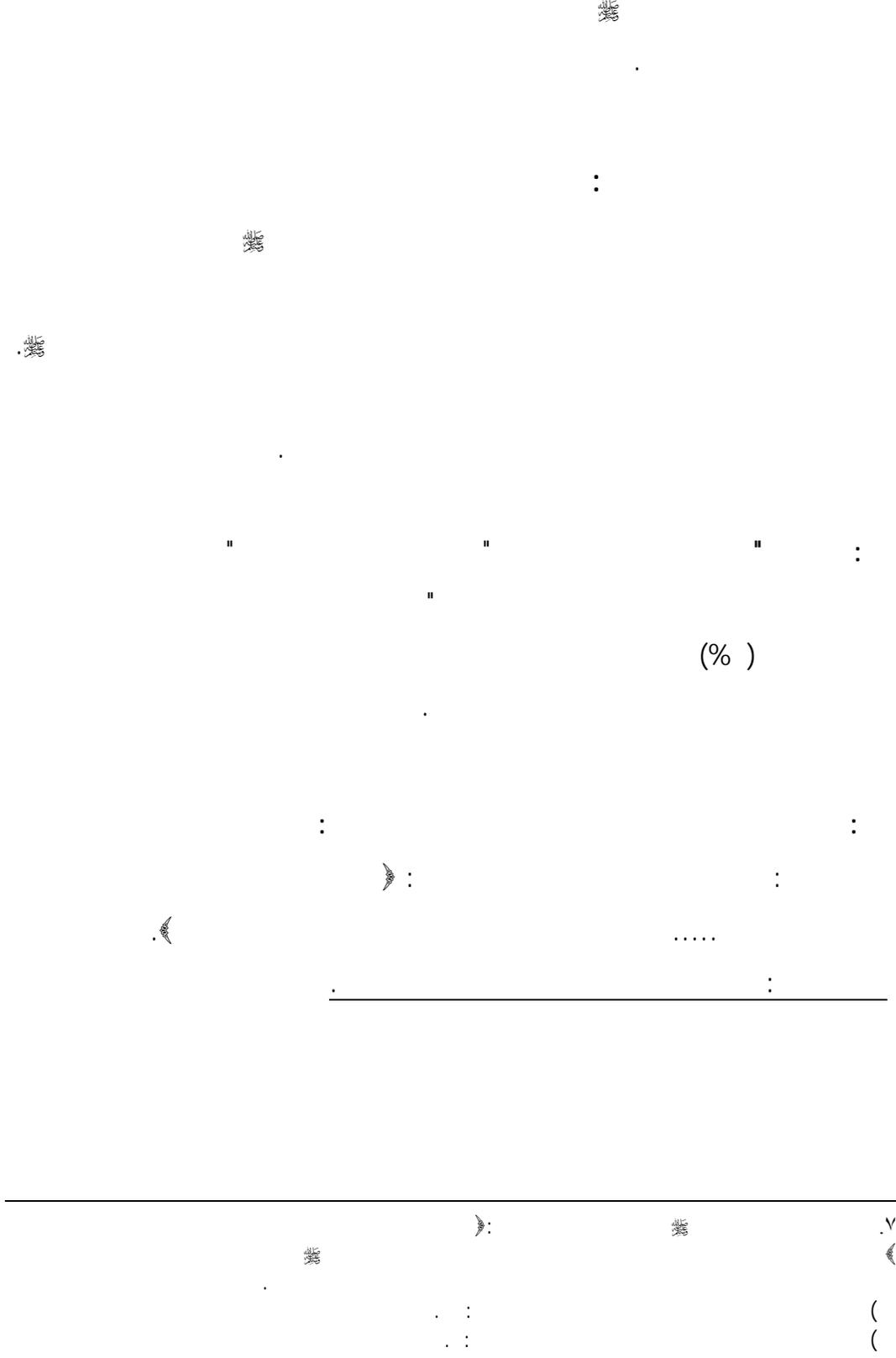
:

:
:
:

:

:

(



﴿

:

" ﴿

":

﴿

٤ .

:

°

()

":

(

﴿

﴿

...

﴿

:

﴿ خَلْفُوا﴾

):

﴿

:

((((

:

" :

"

"

:

"

٣

.

(
(
(

:
 .(:)
 .(:)
 :(:)
 .(:)
 .(:)
 .(:)
 : (:) :

-
-
-
-
-
-

":

."

:

⊗

":

.)

:

⊗

⊗

⊗

.

/ : : ()
 / : : ()
 : : : ()
 : : : ()

١٤٤٤
١٤٤٤

١٤٤٤
١٤٤٤

١٤٤٤

١٤٤٤

١٤٤٤

١٤٤٤

١٤٤٤

١٤٤٤
١٤٤٤

١٤٤٤
١٤٤٤

١٤٤٤

١٤٤٤

١٤٤٤
١٤٤٤

١٤٤٤

١٤٤٤

(:)

١٤٤٤ /
١٤٤٤ /
١٤٤٤ /
١٤٤٤ /
١٤٤٤ /

١٤٤٤ /
١٤٤٤ /
١٤٤٤ /
١٤٤٤ /
١٤٤٤ /

. (:) :

٤٤٤

:

.

:

:

:

(% ,)

:

. /
:

(:)

- :
:

:

. :

: :

:

(
(

-
(

:

...

..."

":

"

:

:

."

...

-

"

":

"

":

:

(:)

:

:

:

:

/

(

/

/

/

.

/

>:

...

":

•

...)

:

:

:

(

•

/

/

:

/

(:)

:

/

/

/

:

-

" "

. " "

(:)

: " " :

: :

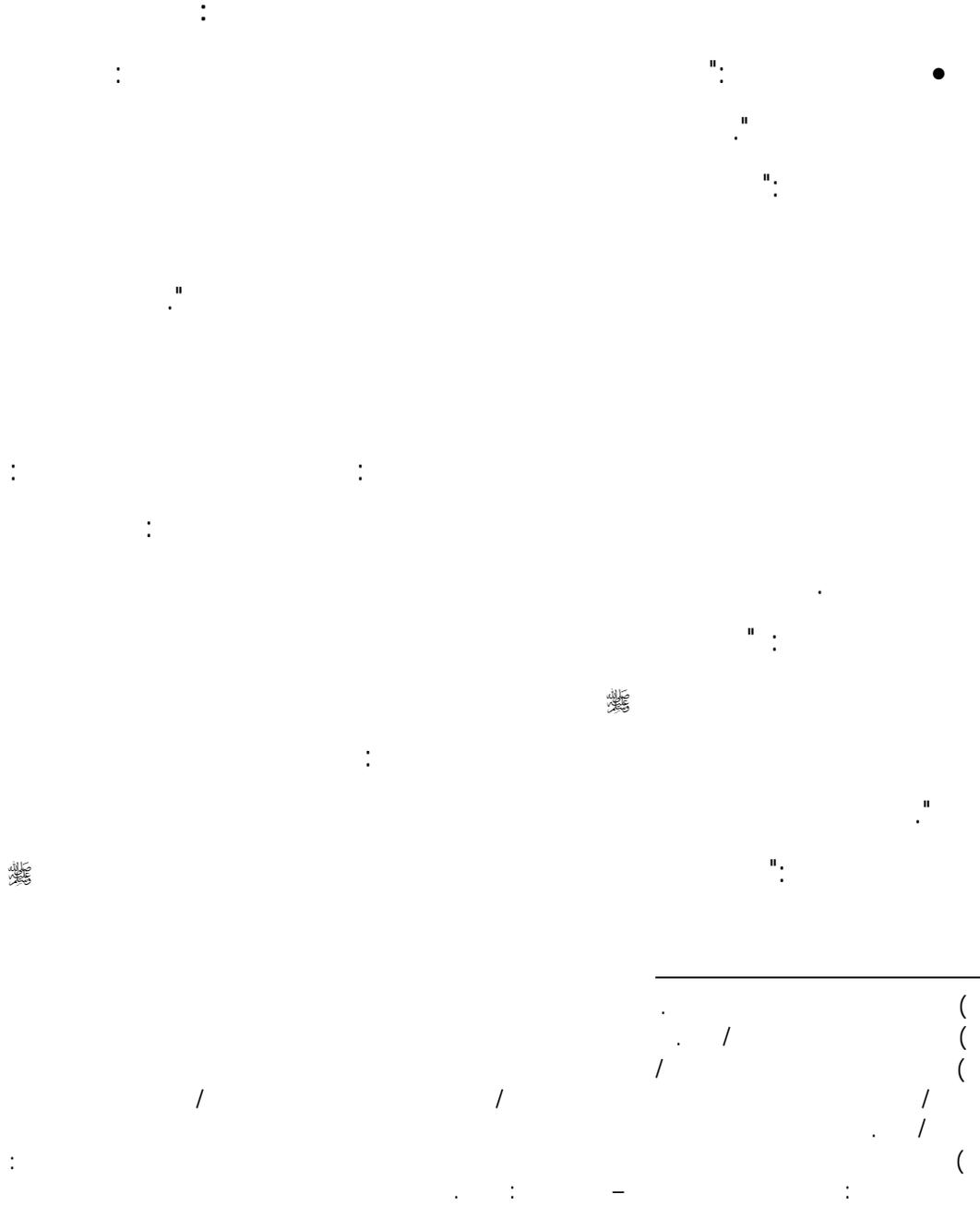
. / (

. / (

/ (

. / (

(%)



:

."

:

:

() :

."

:

."

."

:

:

./ /

."

:

."

((()))

•

:

-
-
-

"

(:)

• =

° "

:

• /	(
• :	(
• /	(
(:)	(
• /	(
• /	(

/

/

/

:

«

•

/

»

•

• /

(

(:)

(:)



":

"



(:)

/



(
(
(
(

(:)

:

:
:

"()"

:

:

":

::

:

٤٧

:

::

::

."

:

":

:

:

."

::

٤٧

"

.

/

/

:

(

..

/

/

(

..

/

/

(

:

:

:

" :

"

(%)

:

..

:

•

٥٤

"

...

٥٤

:

"

٥٤

:

:/

:/

(

:

:

:/

:

:/

:

:/

:

:/

:

:

:/

:/

:/

:/

:/

(

:

...

٥٤

..

:

...

%						
%						
%						
%						
%						
%						

٥٠

..

..

• • • • •



*

*

*

*

/ ()
 - ()

.

=

.

⊃

⊃

⊃

⊃

:

⊃

⊃

:

⊃

⊃

⊃

⊃

⊃

⊃

⊃

⊃

:

:

=

:

(:)

⊃ / - :

⊃ /

⊃ (((((

:"

:

."

:

.

:"

.)

:"

."

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

{ }:

{

};

/

(

.

/

)

(

(

.

/

(

.
. .
. . .
. . . .

.. ..
.. ..
.. ..

"

"

:"

: :٣

::
:
:

: ((

- :) :

. - : .((

.
.
.
.

:

::
:
:

::

":
.

."

"

."

. - : ()

: ()

"

" :

" :

"

.

٦٠

"

:

"

"

.

.

١٤١٤ هـ

١ /

(

(

":

٢ "



٦٦

..



...



"

£

."

:

" :

°

=

..

:"

.

/

:

.

/

:

(((

١٤٣٤

١٤٣٤

١٤٣٤

١٤٣٤

..

..

(
(
(

:

"

:"

.

:

:

.

.

.

.

..

١٤٤٤ هـ

-

-

:

(

/

:

/

:

(
(
(

"

"

"

"

"

"

":

..

."

:

..

(((

بأوجه ستتم دراستها لبيانها بشيء من

التفصيل، ذلك أن الرواة منهم:

:

:

:

:

.....

:

"

"

.

:

".

"

...

.

:

٧

.

.....
.....
.....
.....

...

...

...

:

/

.....
.....
.....

:

.....

":

"

:

.(:)

(

:

"

":

"

":

":

"

":

"

:

"

"

:

:

:

/

/

/

- : (:)

/ : / /

(
(
(
(
(
(
(
(
(
(
(
(
(
(
(
(

:) :

/ : - - (

:

/ : - / : - / : / : / : /

:



”:

”

”

”

”:

:

-

-

:

’

.

-

-

:

.(:)

(“

/	:	(:)	/	(
/	:	(:)	/	(
/	:	(:)	/	(
/	:	(:)	/	(
/	:	(:)	/	(
/	:	(:)	/	(
/	:	(:)	/	(
/	:	(:)	/	(
/	:	(:)	/	(
/	:	(:)	/	(

:

" "

:

:

:

"

::

:

:

:

::

"

"

::

" :

^

"

()

" :

"

:

.

:

:) :

: (:

(/)

.

/

:

.

/

(

: :

..

/

-

-

(

(

: :

..

/

:

.

/

(

: - :

...

:

..

.

/

(

(:) .

(٥

" :

"

" :

"

" :

"

" :

"

"

" :

" :

" :

"

(:) : .. (

:) : (

: / (:) (

(:) / (

/ : (

٦ (البخاري، الجامع الصحيح، كتاب التعبير، باب إذا طار الشيء في المنام، ح: ٦٥١٣.)

: :

(

:

:

٤

:

...

"

"

٤

٤

٤

٤

٤

٤

"

" : :

"

.. ..

:

..

:

٤

.. / .. /

((((

" "

.(:)

(

·
:

·
:

·

·
·

·

·

·

·

·

·

·

·

·

/ :

·

·

/ :

/ (

(

” :

تابعة

” :

الحزامي عند البيهقي، في السنن الكبرى

(:) : : (٧

” : ” :

: :

” : :

” : ” :

:

:

:

:

:

” :

:

”

” /

” - /

” /

” /

” /

” /

” /

” - / :

” /

” /

” :

” /

” /

((((((

⋮

.

⋮

⋮

⋮

⋮

.

⋮

"

⋮

⋮

⋮

}:

:

{..

(

: {...

}

(

:

⋮

(

/

:

(

-

:

(

.

:

(

..

-
-
-
-
-
-
-
-

.(:)

:

.

" :

" :

"

"

" :

"

"

..

..

لعل

:

..

.

/ :

..

/

(

(

..

(

(

(

(

(

(

(

.. لعل

:

لعل

:

لعل

لعل

/

(

... " "

"

:

"

"

١٤٢٨

٢. بكر بن سواده بن ثمامة الجذامي المصري، أبو ثمامة فقيه (ت: ١٢٨ هـ).

":

"

:

.

:

:

/

/

.. /	(
. /	(
. / -	(
. :	(
. /	(
. /	(
. / :	(
. / :	(
. / :	(
. / :	(

سنة

سنة

سنة

سنة

سنة

سنة

"

:

"

"

"

سنة

"

"

"

"

"

.(:)

...

"

..

"

"

:

:

سنة

:

/

.. /
:
:
:

(
(
(
(

١٠٠

١٠٠

:

::

::

.

::

.

::

.

.

-

.

:

١٠٠

.

:

:

.

.

/

((((

"

:

٦:

:

٧. مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرِ السِّمْنَانِيِّ الْقَوْمِيِّ أَبُو جَعْفَرِ بْنِ أَبِي الْحُسَيْنِ الْحَافِظِ.

(
(
(
(
(
(
(
(

" "

" : " "

"

:

س

: س

.

:

.(:)

:

:

" :

:

:

:

"

" :

"

" :

"

./

./ :

:

"

./

./ :
./ :

:

"

./ :
./ :

./ :

(
(
(
(
(
(
(
(
(
(
(

.(:)

٨٨

=

::

"

::

::

::

::

"

::

"

::

::

.

:

"

::

::

٨٨

(

)

::

(

.

/

:

/

:

/

.

/

.

/

(

(

(

(

(

(

(:) :

هو والد يحيى

"

:

":

::

.(:)

" " "

":

" "":

::

::

:



:

":

."



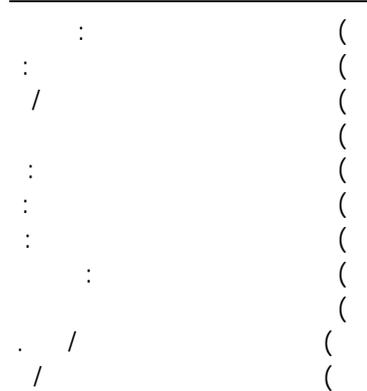
:

"

":

/ :
/ :
/ :
/ :
/ :

/ :
/ :
/ :
/ :
/ :
/ :
/ :
/ :



			" "	

. : / (
 . : / (

-
-
-

٤٥٥

٤٥٦

٤٥٧

" :

."

(:)

٤٥٨

":

:

:

:

."

":

"

٤٥٩

:

.

:

٤٦٠

.

/

/

:

.

/

:

:

:

:

:

:

.

:

.

(

(

(

(

(:)

.

:

"

ص

" "

"

"

"

"

"

:

:

:

.

:

/

.

:

:

:

/

(

(

(

(

(

(

ص

ص

:

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

١١١

:

...

::

(:)

.

:

٦

"

":

"

":

Y"

"



:

:

(

:

(

:

(

:

(

:

(

:

(

:

(

:

(

:

(

:

(

:

(

:

(



{

}:

{

:

:

:

:

:

:

:

٤٤٥

:

٤٤٥

٤٤٥

.. "

:

٤٤٥

.(:)

:

:

"

..

:

.

.

.. "

..

.. "

.. : ٤٤٥

٤٤٥

/

.

/

.. - /

.. /

.. /

:

(((((

.(:)

:

" : " " :
" " :
" : " :
" : " :

:

.



((((((((

٤٤٤

٤٤٤

∴
∴

ﻟﻪ

:

ﻟﻪ

ﻟﻪ

،

∴

.

.

∴

∴

"

"∴

"∴

"

"∴

∴ "

"∴

"

"∴

"

"

∴

∴ { }∴

ﻟﻪ

/

∴

(/ - ∴)

∴

/

(
(
(

/

/

∴

∴
∴

∴

-

∴

(
(
(

∴

_____ " :

"

:

_____ ."

_____ :

(

(

(

(

⋮

⋮

⋮

⋮

_____ . (:)

_____ " :

_____ :

_____ :

_____ .

_____ .

_____ . ⋮

:

:

"

"

:

"

"

:

٢

..

:

.

..

.

.

o

..

..

..

.

=

..

.

:

:

:

:

"

"

:

"

:

"

"

:

..

.

/

.

/

.

/

.

:

:

:

:

:

:

.

-

:

.

-

:



(

(

(

(

(

(

(

": " ": "

:

.(:)

.

...

":

٦ "

": "

."

"

:

:

:

:

:

:

١١٥

:

):

(

: (

:

/

:

(

./

:

/

:

:

:

(

:

/

:

(

./

:

(

تحت

..

..

تحت

..

تحت

تحت

-

-

.

٦

=

تحت

تحت

" ..

"=

" ..

"

..

تحت

..

..

تحت

تحت

.

:

(

(

(

(

(

(

ﷺ

ﷺ

:

:

:

":

"

٤

"

"

"

"

"

"

"

":

ﷺ

"

":

"

"

:

:

:

:

(

(

(

٤ (البخاري، الجامع الصحيح، كتاب الاعتصام بالكتاب والسنة، باب نَهَى النَّبِيُّ ﷺ عَلَى النَّحْرِيمِ إِلَّا مَا نَعْرِفُ إِبَاحَتَهُ، ح:

٦٨١٩.

(

(

(

:

. (:)

:

":

" :

"

":

"

:

"

"

":

"

"

":

":

":

"

":

"

"

":

":

:

"

":

"

":

"

":

."

:

٣ .

:

":

. (:)

":

"

":

:

"

/

:

/

:

(

.

/

:

(

.

:

(

:

....

:

:

: ٥

.

(

: " ":

. " :

:

٢

٢

" :

: " "

.(:)

: " :

"

" :

"

١١٧

:

./ : (

./ : (

./ : (

:

./ : (

/

/

./ : (

./

:

						١
-----						٢
						٣
						٤

: (

						٥
						٦
						٧
						٨
						٩
				:		١٠
						١١
						١٢
كتاب الحج، والمغازي						١٣
						١٤
		:				١٥

		:				
						.١٦
						.١٧
						.١٨
						.١٩

:

•

•

•

•

•

•

()

()

(

الرقم	الراوي	حال الراوي	عدد مروياته في الجامع	عدد مروياته في المغازي	حال روايته	الكتب التي أخرج له فيها

:

-
-
-
-

" _____
 : : : (:)
 : / -
 .():

 / - ()
 : : ()
 ()

"

"

"

∴

∴ =

∴ =

∴

∴

∴

∴ =

∴

∴ =

∴

∴

∴

∴
 ∴ ∴ / - ∴
 ∴ ∴ ∴

١٢٨

:

..

..

:

..

.

..

..

..

.

:

:

:

:

١٢٨

١٢٨



(

(

(

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

∴

١ . "

" .

:

: ﷲ

:

:

:

٢ . "

:

.....

ﷲ

:

:

:

. :
. :

(
(

":

."

:

:

:

:"

" "

"

"

"

"

"

:"

."

:

:

:

/

-

:"

(

:"

(

:"

(

:"

(

:"

:

٤٥

:

٤٥

٤٥

٤٥

٤٥

"

"

٤٥

٤٥

٤٥

٤٥

"

٤٥

٤٥

٤٥

٤٥

٤٥

٤٥

٤٥

٤٥

٤٥

٤٥

٤٥

٤٥

٤٥

٤٥

٤٥

٤٥

٤٥

٤٥

ساز

ساز

ساز

:

:

.

ساز

:

ساز

ساز

"ساز

ساز

" :

، / :

ساز

:

"

...

ساز

:

ساز

"

:"

(

((((((

:

"

ساز

:"

:

" "

() :

" "

"

⚡

"

"

"

:

⚡

:

:

"

⚡

"

"

:

.

⚡

⚡

"

"

:

⚡

:

:

(

⚡

⚡

⚡

(

/

/

(

/

(

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

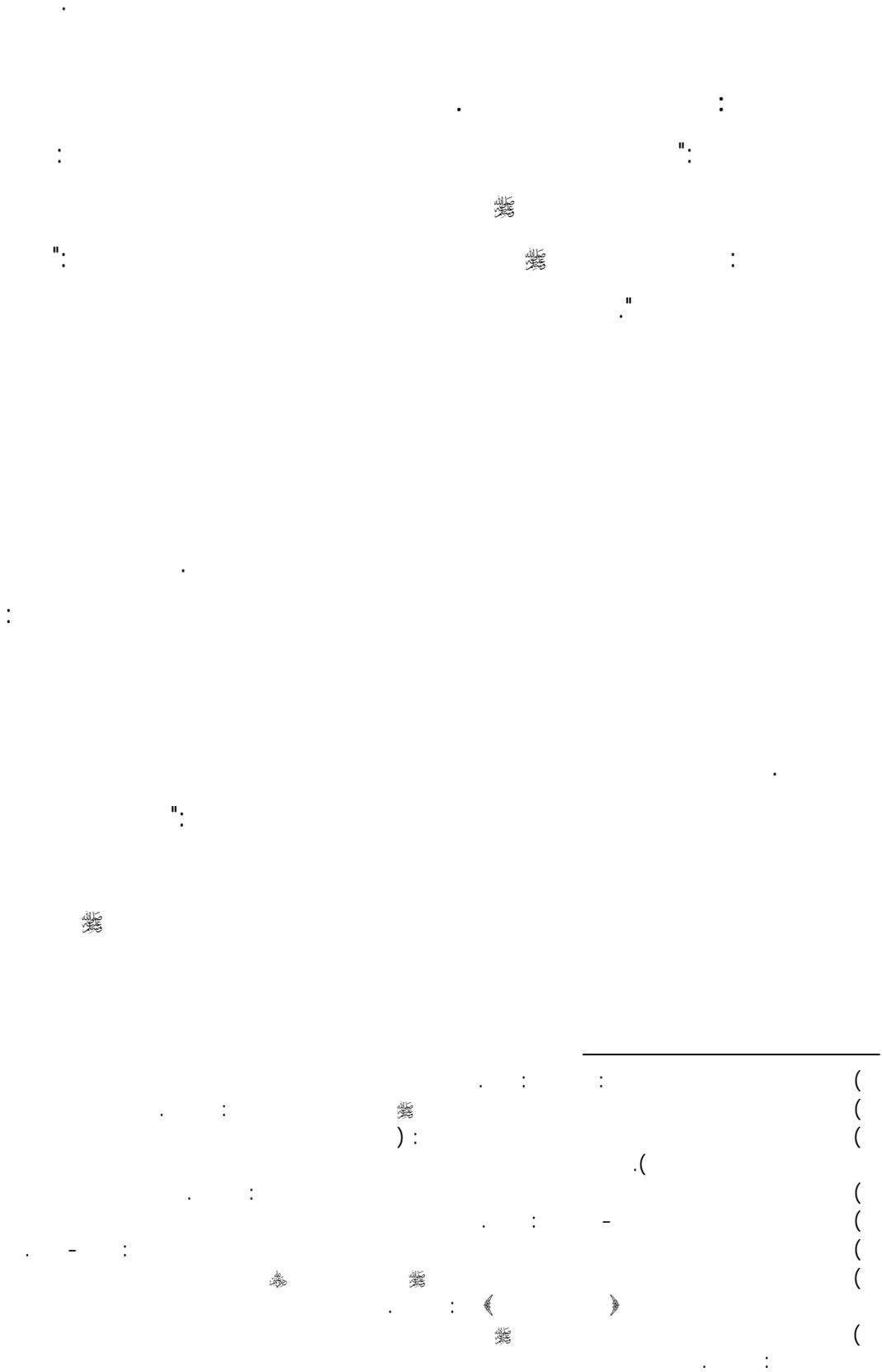
١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨

١٣٨



... : { ... }:
... : { ... }:

. =

... ..

... ..

... ..

.

.

... :
... :
... :



... =
... =
... =

... ..
... ..
... ..

... ..

..

... =

(((((

... ..

	...				
		
				..	
				..	
				..	
				..	

..

..

..

..

/

/

(

(

(

				:	
				:	
		...		:	
				:	
			: :	

(%)

:

•

•

•

•

:

."

:

.

.

.

."

::

::

::

::

./

::



(

-

"

.....

:"

"

"

"

"

:"

"

:

:

/:

-

:

(

-

/

-

-

:

:

(

(

(

-

:

:

-

-

(

١٥٠

١٥٠
١٥٠
١٥٠

١٥٠

١٥٠

١٥٠

١٥٠

(
١٥٠

١٥٠

١٥٠

١٥٠

١٥٠

١٥٠

١٥٠

١٥٠

١٥٢

١٥٢

١٥٢

١٥٢

.

١٥٢

..

..

١٥٢

١٥٢

.

١٥٢

.

..

..

..

.

..

..

.

١٥٢

..

..

(

(

١٥٣

"

"

.

١٥٣

":

"

"

":

"

"

١

":

"

/

.

/

.

/

.

/

:

(

(

(

(

:

.

/

(

..

:

"

..

"

"

..

..

=

..

١٥٤

/

-

..

"

..

١٥٤

(

(((((((



/

/

/

:

:

:

:

١٠٠	١٠١	١٠٢	١٠٣	١٠٤	١٠٥	١٠٦	١٠٧	١٠٨	١٠٩	١١٠	١١١	١١٢	١١٣	١١٤	١١٥	١١٦	١١٧	١١٨	١١٩	١٢٠	١٢١	١٢٢	١٢٣	١٢٤	١٢٥	١٢٦	١٢٧	١٢٨	١٢٩	١٣٠	١٣١	١٣٢	١٣٣	١٣٤	١٣٥	١٣٦	١٣٧	١٣٨	١٣٩	١٤٠	١٤١	١٤٢	١٤٣	١٤٤	١٤٥	١٤٦	١٤٧	١٤٨	١٤٩	١٥٠
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

"

١٥٨

"

١٥٨

•

:

.

.

١٥٨

..

.

..

١٥٨

.

..... :

:

:

.

..

" :

"

.() :
.() :

(
(
(

"

"

:

:

"

"

= =

:

(

=

:

(

/

:

(

>

:

>

(

/

:

.

:

/

:

:

(

/

(

(

":

١٦٠

"

."

."

:

."

":

."

:

="

":

":

•

. / (
 . / (
 . / (
 . / (

”:

”:

”

”

. / / : _____ (
 . / (
 . / (

":

"

.

:

:

:

.

.

.

.

.

"

.

"

١٦٥

:

.

١٦٥

:

■

✓

✓

✓

■

١٦٥

(

(

(

(

()
(%)

١٠
١١
١٢
١٣
١٤
١٥
١٦
١٧
١٨
١٩
٢٠
٢١
٢٢
٢٣
٢٤
٢٥
٢٦
٢٧
٢٨
٢٩
٣٠
٣١
٣٢
٣٣
٣٤
٣٥
٣٦
٣٧
٣٨
٣٩
٤٠
٤١
٤٢
٤٣
٤٤
٤٥
٤٦
٤٧
٤٨
٤٩
٥٠
٥١
٥٢
٥٣
٥٤
٥٥
٥٦
٥٧
٥٨
٥٩
٦٠
٦١
٦٢
٦٣
٦٤
٦٥
٦٦
٦٧
٦٨
٦٩
٧٠
٧١
٧٢
٧٣
٧٤
٧٥
٧٦
٧٧
٧٨
٧٩
٨٠
٨١
٨٢
٨٣
٨٤
٨٥
٨٦
٨٧
٨٨
٨٩
٩٠
٩١
٩٢
٩٣
٩٤
٩٥
٩٦
٩٧
٩٨
٩٩
١٠٠

(:)

()

.٨
.٩
.١٠
.١١
.١٢
.١٣

—
:
:
(
(

..

...

..

...

..

="

"

..

(

..

...

...

...

..

...

.

..

..

..

="

..

(

..

"

"

."

() : "

" :

" " :
.

..

..

:
.

/ ()

:
.

:

/

()

()

/

/

/

/

:
..

:
.

/

:

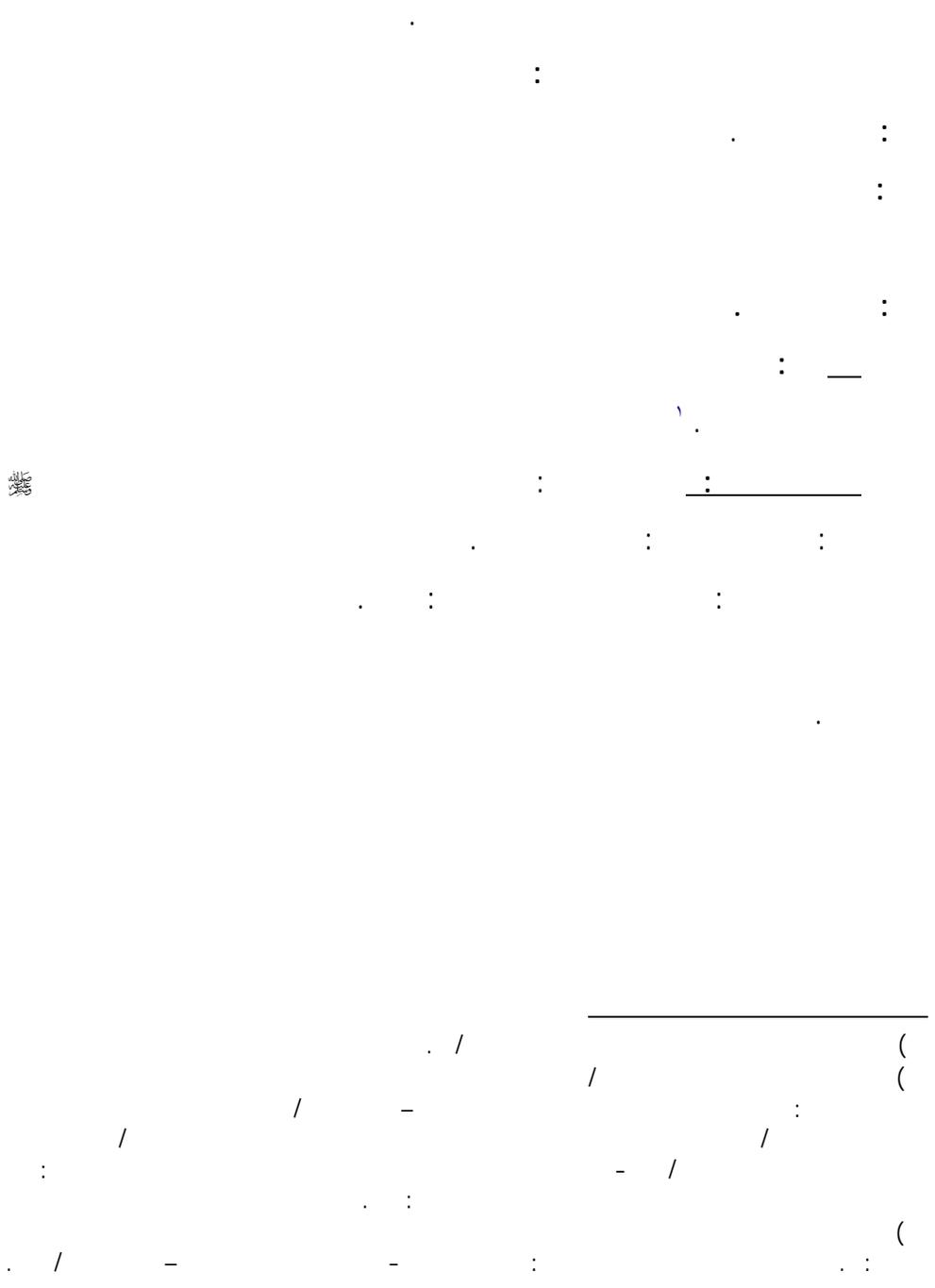
()

:

:

()

:



:

:



"

"

"

...

"

_____ ()
: / ()

..

....

.....

.....

..

.....

..

.

.

..

..

.....

..

..

..

..

..

..

..

..

..

(

(

(

٤٤٥

٤٤٥

٤٤٥

.....
:

٤٤٥

.....
٤٤٥

٤٤٥

= =
..

..

٤٤٥

~~~~~

.  
 . .  
 .  
 .  
 . .  
 .  
 . .  
 . .  
 . . . . .  
 . . . . .  
 . . . . .  
 . . . . .







( )  
( ) ( )  
( )

١٧٩

:

•

١٧٩

:

:

١٧٩

:

:

:

١٧٩

\_\_\_\_\_

- : /

: / ( (

”:

:  
)

”

.  
:

.

.

..

---

..  
- :  
(

١٨١

:

١٨١

:

:

(





﴿﴾

( )

•

":  
":  
٢":

﴿﴾

﴿﴾

٧"

":

."

:

﴿﴾

﴿﴾

":

:

﴿﴾

﴿﴾

» :

:

": :

/ «

. / ."

-

/

(

-

:

.

/

(

.

:

.

/

(

:

:

﴿﴾

(

:

:

.

/

(



" :

١٨٦

١٨٦

( ) ( ) ( )

•

( )

( )

•

( )

•

::

:

-

( : )

-

:

(

١٨٦

١٨٦

(

,

( )

( )

( )

( )

\_\_\_\_\_ / (

١٠

:

-

"

:

":

( : )

:

(

::

.

.

.

.

١١١١

١١١١

١١

١١١١

١١١١

::

::

::

::

::

٢

"

٢

"

"

٤"

"

٥

٤"

٥"

- :

٢ :

٢ :

- :

( - ) /

٢ :

-

-

٢ :

٢ :

-

(

٢ :

(

(

(

(

(

٢ :

-

١٩٠

١٩٠

١٩٠

" "

:

"

"

١٩٠

١٩٠

"

١٩٠

١٩٠

:

:

v

.

\_\_\_\_\_

"

١٩٠

:

:

/

/

/

-

( ( (

( ( (

(



( )

|      |   |   |
|------|---|---|
| ١٩٦٠ | : | : |
| ١٩٦١ | : | : |
| ١٩٦٢ | : | : |
| ١٩٦٣ | : | : |
| ١٩٦٤ | : | : |
| ١٩٦٥ | : | : |
| ١٩٦٦ | : | : |
| ١٩٦٧ | : | : |
| ١٩٦٨ | : | : |
| ١٩٦٩ | : | : |
| ١٩٧٠ | : | : |

(% )

( )

١٩٦٠

(% , )

٤

---

١٩٦٠ : ( )  
١٩٦١ : ( )  
١٩٦٢ : ( )  
١٩٦٣ : ( )







:

.

.

.

:

.

.

.

:

:

:

:

:

:

(

:



١٠

٢

( ) ( ) " :  
 ( ) ( )  
 ) ( ) ( )  
 ( ) ( )  
 ( ) ( )  
 ( )

---

: / :  
 : - :  
 : :  
 ( )  
 ( )  
 ( )

( )

"

- -  
,

.

.

::

·

::

.

:

" :

· "

---

: : : : (

: : : / (

: : / (

: : (

١٠٠

١٠٠

١٠٠

١٠٠

١٠٠

١٠٠

١٠٠

١٠٠

١٠٠

١٠٠

١٠٠

١٠٠

١٠٠

١٠٠

١٠٠

: : ( - ) : (

---

: :

٢٠٢

:  
:

":  
:

":

"

"

"

":

..

"

:

..

":

:

:

:

---

(

/ /

(

/ /

(

(

∴  
) =

∴  
= )

∴  
=

∴  
) :  
∴  
∴

(

∴

∴

∴

-

=

-

∴

∴

∴ =

---

|   |   |   |
|---|---|---|
| ∴ | / | ( |
| ∴ | / | ( |
| ∴ | / | ( |



"



:

:

"

"

"

.

.

.

"

:

:

:

:

"

/

. /

/

/

(  
(  
(

٠

٠

٠

٠

٠

٠

٠

٠

٠

٠

(

٠

(

١٠

١١

١٢

١٣

١٤

١٥

١٦

١٧

١٨

١٩

٢٠

٢١

(

(

(

•

•

":

:

."

":

."

تحت  
تحت

:

}

:

... /

---

/ (

... - : (

... : { (

... : (

.. " :

...

\_\_\_\_\_ " : ...

"

\_\_\_\_\_ " : ... \_\_\_\_\_

..

...

...

\_\_\_\_\_

..

(

(

..

(

(

- -

= .:

\ . =

" :

"

"

. "

. - :

. /

. :

(  
(  
(



:

.

::

.

":

.

"

.

.

٢١٣

٢١٣

٢١٣

٢١٣

٢١٣

٢١٣

٢١٣

٢١٣

٢١٣

٢١٣

٢١٣

٢١٣

٢١٣

٢١٣

٢١٣

٢١٣

٢١٣

٢١٣

٢١٣

٢١٣

٢١٣

٢١٣



٢١

٢١  
٢٢  
٢٣

٢٤  
٢٥

.

٢٦

٢٧

٢٨

٢٩

٣٠  
٣١  
٣٢

( ٣٣ )

---

٣٤  
٣٥  
٣٦  
٣٧  
٣٨

:

:

:

٣٩

:

:

(  
(  
(  
(

.

"

)"

.

.

..

..

..

..

.

..

:

..

..

.. :

\_\_\_\_\_ (

: ! :

:

: :

⊗

⊗

⊗

⊗

⊗

⊗

:

\_\_\_\_\_

./ /

( ( ( (

:

...

:

..

\_\_\_\_\_

...

...

...

...

...

.....

...

-

-

-

-

..

=

.

{ ...

}:

/

...

:

:

....

(  
(  
(

\_\_\_\_\_

١٤٤٤

\_\_\_\_\_

)

١٤٤٤

١٤٤٤

١٤٤٤

١٤٤٤

١٤٤٤

.

١٤٤٤

:

:

:

:

"

٢

"

:

:

)

(

"

"

"

"

"

:

:

/

"

-

(

(

(

(

(

(

(

(

(

(

:

:

:

:

:

:

:

(

:

)

:

:

:

:

:

:

:

:

:

:

:

:

:





١٤٢٤

١٤٢٤

:

:

:

/

---

(

(



١٤٤٤

١٤٤٤

١٤٤٤

١٤٤٤

١٤٤٤

١٤٤٤

١٤٤٤

١٤٤٤

١٤٤٤

١٤٤٤

١٤٤٤

١٤٤٤

١٤٤٤ / ١٤٤٤

١٤٤٤ / ١٤٤٤

١٤٤٤ / ١٤٤٤

١٤٤٤ / ١٤٤٤

١٤٤٤

(  
(  
(  
(  
(

١١١١١١  
١١١١١١  
١١١١١١

١١١١١١  
١١١١١١  
١١١١١١

"

"

"

"

١ / :  
١ / :  
١ / :  
١ / :  
١ / :

١ / :  
١ / :  
١ / :

\_\_\_\_\_ ( )  
١ / ( )  
١ / ( )  
١ / ( )  
١ / ( )



من النسخ الحديثية المختلفة، وبعد

الاستقراء لهذه المرويات في الجامع ظهر من هذه النسخ الآتي:

ﷺ

من مجموع ما تقدم ورد في مرويات المغازي موضعان منها

فقط<sup>٢</sup>.

• من النسخ التي أخرجها البخاري نسخة أبي قلابة - عبد الله بن زيد الجرمي- (ت: ١٠٥هـ)، والذي يذكر أنه كان يملك مجموعة ضخمة من مخطوطات الحديث، وكانت متيسرة لتلاميذه ونقلوا منها ومنهم أيوب السخيتاني<sup>٣</sup>، أخرج البخاري منها في المغازي<sup>٤</sup>.

• وأخرج البخاري من نسخة عروة بن الزبير (ت: ) (

:

":

"

( : )

(

(

(

(

(

(

(

(



• • • • •

..  
..

..

..

..

..

..  
..  
..

..  
..  
..  
..  
..  
..  
..

١٤٤٤

..

- 
- 
- ✓
- ✓
- ✓
- ✓
- 
-



|               |       |     |
|---------------|-------|-----|
|               | :     |     |
| ( : )         |       | .١  |
| ( : )         |       | .٢  |
| ( : ) - :     |       |     |
| ) ( - )       |       | .٣  |
| ( ) (         |       |     |
| ( - )         |       | .٤  |
| - - - :-      |       |     |
| ( - : )       |       | .٥  |
| :             |       |     |
|               |       | .٦  |
| - - :-        |       |     |
| :             | ( )   | .٧  |
| ( - ) ( - : ) |       | .٨  |
| - :           |       | .٩  |
| ( ) :         |       |     |
| ( - )         |       | .١٠ |
| - :-          |       |     |
| :             | ( : ) | .١١ |
| - - ( : )     |       |     |

) ( : ) .١٢

( : ) .١٣

.http://www.alsunnah.com : .١٤

: .http://www.raqamiya.org .١٥

( - ) .١٥

- ( : ) ( ) .١٦

- ( ) : .١٦

) ( ) .١٧

( : ) .١٨

- ( ) : .١٨

- : ( ) .١٩

: ( : ) .٢٠

- ( : ) .٢١

: ( : ) .٢١

- ( : ) .٢٢

: : .٢٢

: ( : ) .٢٣

- ( )

: .٢٤

- ( )

( : ) .٢٥

( ) :

( : ) .٢٦

- ( )

( : ) .٢٧

: ❀

.http://www.ahlalhdeeth.com

: ) .٢٨

- : (

: ( : ) .٢٩

- -

( ) .٣٠

: ( ) :

- -

:- ( : ) .٣١

- :

( : ) .٣٢

- ( ) :

( : ) .٣٣

( )

|         |     |
|---------|-----|
| ( : )   | .٣٤ |
| :       |     |
| ( : )   | .٣٥ |
| - ( ) : |     |
| ( : )   | .٣٦ |
| ( ) :   |     |
| :       |     |
| ( : )   | .٣٧ |
| ( : )   | .٣٨ |
| ( ) :   |     |
| ( : )   | .٣٩ |
| ( : )   | .٤٠ |
| ( - ) : |     |
| ( : )   | .٤١ |
| ( : )   | .٤٢ |
| :       |     |
| ( : )   | .٤٣ |
| ( )     |     |
| ( : )   | .٤٤ |
| ( : ) : | (   |

|                         |         |     |
|-------------------------|---------|-----|
| :                       | ( )     | .٤٥ |
| - :                     | ( )     | .٤٦ |
|                         | ( - )   | .٤٧ |
| http://www.alwarraq.com | : - :   |     |
| ( - )                   |         | .٤٨ |
| - ( ) :                 |         |     |
| - :                     |         | .٤٩ |
|                         | ... :   |     |
| ( ) :                   | ( : )   | .٥٠ |
|                         | - ( )   |     |
|                         | ( : )   | .٥١ |
|                         | - ( ) : | :   |
|                         |         |     |
|                         | ( : )   | .٥٢ |
|                         | - ( )   |     |
|                         | ( : )   | .٥٣ |
|                         | ( )     |     |
| : )                     |         | .٥٤ |
|                         | - :     | (   |
|                         |         | .٥٥ |
| - ( )                   | ( ) :   | (   |
|                         |         | -   |

|             |     |
|-------------|-----|
| ( : )       | .٥٦ |
| - ( ) :     |     |
| .           |     |
| - ( ) ( : ) | .٥٧ |
| ( : )       | .٥٨ |
| - ( ) :     |     |
| ( : )       | .٥٩ |
| .           |     |
| - ( ) :     |     |
| ( : )       | .٦٠ |
| ( ) :       |     |
| ( : )       | .٦١ |
| - ( - ) :   |     |
| .           |     |
| ( - : )     | .٦٢ |
| .           |     |
| - - :       |     |
| ( : )       | .٦٣ |
| .           |     |
| - ( )       | .٦٤ |
| .           |     |
| - : ٢٣٩     | .٦٥ |
| .           |     |
| ( )         | .٦٦ |
| .           |     |
| ( : )       | .٦٧ |
| .           |     |
| ( : )       |     |
| .           |     |
| (           |     |

|                                                                  |           |
|------------------------------------------------------------------|-----------|
| ( )                                                              | .٦٨       |
| :                                                                |           |
| : )                                                              | .٦٩       |
| <a href="http://www.alwarraq.com">.http://www.alwarraq.com</a> : | (         |
| :                                                                | ( : ) .٧٠ |
| .                                                                | - ( : )   |
| : )                                                              | .٧١       |
| :                                                                | (         |
| .                                                                | - (       |
| "                                                                | .٧٢       |
| "                                                                |           |
| :                                                                |           |
| ( : )                                                            | .٧٣       |
| ( )                                                              |           |
| .                                                                | -         |
| ( - : )                                                          | .٧٤       |
| .                                                                | - :       |
| ( : )                                                            | .٧٥       |
| .                                                                | : ) :     |
| ( : )                                                            | .٧٦       |
| .                                                                | - ( : ) : |
| ( : )                                                            | .٧٧       |
| <a href="http://www.alwarraq.com">http://www.alwarraq.com</a> :  | - :       |
| ( : )                                                            | .٧٨       |
| .                                                                | -         |
| ( )                                                              | .٧٩       |
| ( : ) :                                                          |           |
| .                                                                | / -       |

|       |       |     |     |
|-------|-------|-----|-----|
| .     | -     | - : | .٨٠ |
| ( : ) | -     |     | .٨١ |
| ( : ) | .     | -   | .٨٢ |
| ( : ) | - :   |     | .٨٣ |
| :     | .     | -   | .٨٤ |
| ( - ) | .     | -   | .٨٥ |
| -     | :     | - : |     |
| : ) : | ( - ) | .   | .٨٦ |
| ( )   | -     | (   | .٨٧ |
| .     | :     |     | .٨٨ |
| ( : ) |       |     | .٨٩ |
| "     | ( : ) |     | .٩٠ |
| -     | :     | "   |     |
| -     | :     | ( ) | .٩١ |
| :     | ( : ) | -   |     |

|   |   |   |   |      |
|---|---|---|---|------|
|   |   |   |   | .٩٢  |
|   |   |   |   | .٩٣  |
|   | : | ) | : | (    |
|   |   |   |   | (    |
|   | ( | : | ) | .٩٤  |
| ( |   |   | : |      |
|   |   |   |   |      |
|   | ( | : | ) | .٩٥  |
|   |   |   |   |      |
|   | ( | : | ) | .٩٦  |
|   | ( | : | ) |      |
|   |   |   |   |      |
| ( | : | ) |   | .٩٧  |
|   | - | : | ( | :    |
|   |   |   |   | :    |
| ) | - | : | ( | )    |
|   | - | ( |   |      |
|   | : | ( | : | )    |
|   |   |   |   | .٩٩  |
| - |   |   | - | (    |
|   |   |   |   |      |
|   | ( | : | ) | .١٠٠ |
|   |   |   |   | :    |
| - | ) |   |   | .١٠١ |
| - | ( |   | ) | :    |
|   |   |   |   | (    |

( : ) .102

... : .103

( ) .104

- ( - ) .105

( : ) .106

- ( )

- ( ) :

( : ) .108

- ( ) :

" ( : ) .109

"

( : ) .110

: ( : ) .111

( : ) .112

- ( ) :

-

( ) .١١٣

- :

.١١٤

.. :

( ) .١١٥

- :

( ) .١١٦

.http://www.raqamiya.org :

( ) .١١٧

- ( )

.١١٨

almodhe@hotmail.com

( - ) .١١٩

- - - :

.١٢٠

( - )

- :

.١٢١

( - )

http://www.ahlalhdeth.com

( : ) .١٢٢

- ( : )

( : ) .١٢٣

- ( : )

.١٢٤

.http://www.saaid.net

( ) .١٢٥

:

( : ) .١٢٦

-

( ) .١٢٧

( : ) .١٢٨

http://www.alwarraq.com : - :

( : ) .١٢٩

:

-

- ( : )

.١٣٠

-

( ) .١٣١

-

-

( : ) .١٣٢

:

- : ( : ) .١٣٣

http://www.al-islam.com

( : ) .١٣٤

-

-

:

.١٣٥

:

|             |      |
|-------------|------|
| ( : )       | .١٣٦ |
| -           |      |
| ( )         | .١٣٧ |
| ) ( : )     | .١٣٨ |
| - (         | .١٣٩ |
| ( : )       | .١٤٠ |
| -           |      |
| ( : )       | .١٤١ |
| - ( : ) :   |      |
| ( )         | .١٤٢ |
| - :         |      |
| ( : )       | .١٤٣ |
| - ( : ) :   |      |
| ( : ) ( : ) | .١٤٤ |
| - (         |      |
| ( : )       | .١٤٥ |
| -           |      |
| ( - )       | .١٤٦ |
| ( : ) :     |      |
| -           |      |

- ) .١٤٧

: :

- ( :

: ( : ) .١٤٨

- ( : )

: ( : ) .١٤٩

.

.١٥٠

( : ) .١٥١

- :

( : ) .١٥٢

.http://www.alwarraq.com :

.١٥٣

.ttp://www.alwarraq.com

( ) .١٥٤

- :

.١٥٥

: : :

- -

( : ) .١٥٦

- ( : )

( : ) .١٥٨

-

|   |   |   |   |   |      |
|---|---|---|---|---|------|
| : | ) | ( | : | ) | .109 |
| . |   | . |   | - | (    |
| : |   |   |   |   | .170 |
| . | - |   |   | - | (    |
|   |   | ( | : | ) | .171 |
|   |   | . |   | - | (    |
|   |   |   |   |   | :    |
|   |   |   | ( | ) | .172 |
| - |   |   |   |   | .    |
|   |   | ( | ) |   | .173 |
| . | - |   |   |   | .    |
|   |   | ( | ) |   | .174 |
|   |   |   |   | . | -    |
|   |   | ( | - | ) | .175 |
| . | - |   |   |   | .    |

|   |           |      |
|---|-----------|------|
|   | :         | .١٦٦ |
|   | .         | .١٦٧ |
|   | . ,       | .١٦٨ |
|   | . , :     | .١٦٩ |
| " | . - : : : | .١٧٠ |
|   | . , :     | .١٧١ |
|   | . - : : : | .١٧٢ |
|   | . - : ( ) | .١٧٣ |
|   | . - : : : | .١٧٤ |
| ) | . - : :   | .١٧٥ |
| ( |           |      |

## فهرس الآيات القرآنية الكريمة

| رقم الصفحة  | طرف الآية                                                                                                                          | الرقم |
|-------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| ١٦٩، ١٨     | ﴿إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ..﴾                                                                                     | ١     |
| ٢٢٦، ٢٣، ١٨ | ﴿هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ﴾                             | ٢     |
| ٥٢          | ﴿وَإِذْ غَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ...﴾                                                                                                 | ٣     |
| ٣٣، ٢٩      | ﴿لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِيَدْرِ وَأَتَمَّ أَذْلَةً فَأَقْوَمُوا اللَّهُ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ...﴾                            | ٤     |
| ٢٩          | ﴿وَإِذْ يُعَذِّبُكُمُ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهُمْ لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنْ غَيْرَ ذَاتِ الشُّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ﴾ | ٥     |
| ٢٩          | ﴿إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ...﴾                                                                                                  | ٦     |
| ٣٣          | ﴿إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ...﴾                     | ٧     |
| ٥١          | ﴿إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ...﴾                         | ٨     |
| ٦١          | ﴿ادْعُوهُمْ لِآبَائِهِمْ...﴾                                                                                                       | ٩     |
| ٦٣          | ﴿قُلْ مَا كُنْتُ بِدَعَاٍ مِنَ الرِّسْلِ...﴾                                                                                       | ١٠    |
| ١٦٩، ٧٥     | ﴿لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ...﴾                                                                               | ١١    |
| ٢٢٤، ١٢٢    | ﴿لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ...﴾                                              | ١٢    |
| ١٨٩         | ﴿وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ...﴾                                                                                        | ١٣    |
| ١٩٠         | ﴿وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَى مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ﴾                        | ١٤    |
| ١٩٥         | ﴿إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ إِنَّمَا اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ...﴾                         | ١٥    |
| ١٩٣١، ٤٩    | ﴿وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ، يَوْمَ التَّقَى الْجَمْعَانِ﴾                                              | ١٦    |
| ١٩٥         | ﴿سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ...﴾                                                                                   | ١٧    |
| ١٩٦         | ﴿إِذْ تَصْعَدُونَ وَلَا تَلْوُونَ عَلَى أَحَدٍ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أُخْرَاكُمْ...﴾                                        | ١٨    |
| ٢٥٠، ٨٩     | ﴿هَذَا خِطْمَانِ اخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ...﴾                                                                                     | ١٩    |
| ٩٠          | ﴿وَأَتَمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ...﴾                                                                                    | ٢٠    |
| ٢١٤         | ﴿إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ...﴾                                                                                                 | ٢١    |
| ١٢٤، ٩٣، ٧٠ | ﴿مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهُ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَنْ قَضَى نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ﴾    | ٢٢    |
| ١٠٠         | ﴿تُفْرَجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ﴾                                                                                      | ٢٣    |
| ١٠٠         | ﴿وَالْمَوْلَى قُلُوبُهُمْ﴾                                                                                                         | ٢٤    |

|      |                                                                                                                        |    |
|------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ١٠٠  | ﴿وَأَمَّا عَادُ فَأَهْلِكُوا بَرِيحَ صَرْصَرٍ﴾                                                                         | ٢٥ |
| ٢١٨  | ﴿وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَكُم كَثْرَتُكُمْ . .﴾                                                                  | ٢٦ |
| ١٩٥  | ﴿إِذْ هَمَّتْ طَائِفَتَانِ مِنْكُمْ أَنْ تَفْشَلَا﴾                                                                    | ٢٧ |
| ١٩٥  | ﴿الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ﴾،                                                                         | ٢٨ |
| ١٠٦  | ﴿أَسْرَى بَعِيدَهُ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ﴾                                                                | ٢٩ |
| ٩٩   | ﴿قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا .﴾                                | ٣٠ |
| ١٠٦  | ﴿لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ﴾ | ٣١ |
| ٢١٥  | ﴿إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ﴾                                                                                        | ٣٢ |
| ١٠٩  | ﴿جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ قِيَامًا لِلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ﴾                            | ٣٣ |
| ١٤١  | ﴿أَنْكَ مَيِّتٌ . .﴾                                                                                                   | ٣٤ |
| ١٩٢  | ﴿إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ﴾                                                     | ٣٥ |
| ١٩٣  | ﴿إِذْ تَصْعَدُونَ وَلَا تَلْوُونَ عَلَى أَحَدٍ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أُخْرَاكُمْ فَأَتَابَكُمْ﴾                 | ٣٦ |
| ١٩٩٥ | ﴿سَيَهْرَمُ الْجَمْعُ﴾                                                                                                 | ٣٧ |

|  |     |   |
|--|-----|---|
|  |     |   |
|  | ١٠٠ | . |
|  | ١٠١ | . |
|  | ١٠٢ | . |
|  | ١٠٣ | . |
|  | ١٠٤ | . |
|  | ١٠٥ | . |
|  | ١٠٦ | . |
|  | ١٠٧ | . |
|  | ١٠٨ | . |
|  | ١٠٩ | . |
|  | ١١٠ | . |
|  | ١١١ | . |
|  | ١١٢ | . |
|  | ١١٣ | . |
|  | ١١٤ | . |
|  | ١١٥ | . |
|  | ١١٦ | . |
|  | ١١٧ | . |
|  | ١١٨ | . |
|  | ١١٩ | . |
|  | ١٢٠ | . |
|  | ١٢١ | . |
|  | ١٢٢ | . |
|  | ١٢٣ | . |
|  | ١٢٤ | . |
|  | ١٢٥ | . |
|  | ١٢٦ | . |
|  | ١٢٧ | . |
|  | ١٢٨ | . |
|  | ١٢٩ | . |
|  | ١٣٠ | . |
|  | ١٣١ | . |
|  | ١٣٢ | . |
|  | ١٣٣ | . |
|  | ١٣٤ | . |
|  | ١٣٥ | . |
|  | ١٣٦ | . |
|  | ١٣٧ | . |
|  | ١٣٨ | . |
|  | ١٣٩ | . |
|  | ١٤٠ | . |
|  | ١٤١ | . |
|  | ١٤٢ | . |
|  | ١٤٣ | . |
|  | ١٤٤ | . |
|  | ١٤٥ | . |
|  | ١٤٦ | . |
|  | ١٤٧ | . |
|  | ١٤٨ | . |
|  | ١٤٩ | . |
|  | ١٥٠ | . |



**AI-BUKHARI APPROACH****IN MAGHAZI NARRATIVES IN SAHIH Al-Buakhari**

By

**Nihad Mohammed Hassan Al-Awamreh**

Supervisor

**Dr. Amin Al-Qudat † Prof .****APSTRACT**

This study addresses a significant part of Biography of the Prophet; that is the Narratives of Maghazi, which represent an integral part of the Biography of the Prophet. The study also aims to examine Maghazi book in Jamiee Saheeh of Imam Bukhari and to identify it in terms of its position among Jamiee books, and the way Bukhari classifies its chapters, and his method in classifying the events. The study explains why Al-Bukhari had separated al-Maghazi book from Al-Jihad book; it also demonstrates Imam Bukhari approach in the translations of Maghazi Narratives and the types of statements adopted by the Bukhari.

The study of grounds and narratives of Bukhari in the book of Maghazi, intended to verify the measurement of men ( Rijal) condition of Bukhari in the Maghazi Narratives, as Maghazi book is one of the books which deals with a big number of narrators. The study showed the number of these narrators, and the sayings of the scholars about them either in terms of contesting or regulating . Moreover, the study highlighted their narratives and the way Imam Bukhari presented them , particularly there are some narrators , whose few narrations are only mentioned in Maghazi. The study adopted the inductive approach to extract these narrators, and studied criticism came in Maghazi book against Bukhari , the answers to this criticism came in line with the scientific approach.

The study showed Bukhari method in classifying Hadith and how the Imam used to employ the Hadith to extract the maximum amount of stories accepted in Maghazi.

After induction and empirical study , the study reached a number of rules and regulations adopted by Imam Bukhari in presenting the narratives of Maghazi in Al-Jamniee Al-Sahih , the most prominent of these rules and regulations:

- \* Adoption of stories accepted in Maghazi
- \* Examining narratives of Maghazi by light of the Holy Quran
- \* Historical criticism of narratives of Maghazi.
- \* Being careful when conveying a an account from an eyewitness, whether it was about him or his entourage.
- \*Considering what the classifiers of Maghazi agreed upon.